

Základní škola Zvole
okres Žďár nad Sázavou
Zvole 84
592 56 Zvole

☎ 777 787 587

✉ zszvole@centrum.cz

www.skolazvole.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

*"S FERDOU MRAVENCEM
POZNÁVÁME SVĚT"*

MOTTO:

„Cílem výchovy není, aby všechny děti byly stejné a stejně se chovaly, ale při vši rozmanitosti zjevů a povah byly v životě i úspěšné i šťastné.“

(Zdeněk Matějček)

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

- 1.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE*
  - 1.1.1. NÁZEV PROGRAMU*
  - 1.1.2. PŘEDKLADĚTEL*
  - 1.1.3. ZŘIZOVATEL*
  - 1.1.4. PLATNOST DOKUMENTU*
- 1.2. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY*
- 1.3. KAPACITA ŠKOLY*

2. ZABEZPEČENÍ ŠKOLY A JEJÍ CHARAKTERISTIKA

- 2.1. OBECNÉ PODMÍNKY*
- 2.2. ZABEZPEČENÍ PEDAGOGY*
- 2.3. ZABEZPEČENÍ NEPEDAGOGY*
- 2.4. ŠKOLNÍ VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ*
- 2.5. ZABEZPEČENÍ MATERIÁLNÍ*
- 2.6. VNITŘNÍ ŘÍZENÍ ŠKOLY*
  - 2.6.1. PEDAGOGICKÁ RADA*
- 2.7. CHARAKTERISTIKA*
  - 2.7.1. ŽÁCI*
  - 2.7.2. ŠKOLNÍ PROJEKTY*
  - 2.7.3. TÉMATICKÉ DNY*
  - 2.7.4. ZÁJMOVÉ A MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY*

3. SPOLUPRÁCE

- 3.1. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI ŽÁKŮ*
- 3.2. SPOLUPRÁCE S OBCÍ*
- 3.3. SPOLUPRÁCE S OKOLNÍMI ŠKOLAMI*
- 3.4. SPOLUPRÁCE S PARTNERY A INSTITUCEMI*
  - 3.4.1. ŠKOLSKÁ RADA*
  - 3.4.2. MÍSTNÍ A REGIONÁLNÍ PARTNEŘI*
  - 3.4.3. PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA*

4. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM - OBECNĚ

- 4.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU*
- 4.2. KLÍČOVÉ KOMPETENCE*
- 4.3. OBECNÉ VZDĚLÁVACÍ CÍLE*
- 4.4. PODMÍNKY KE VZDĚLÁVÁNÍ*

5. CHARAKTERISTIKA NAŠEHO ŠVP

- 5.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY*
- 5.2. PREZENTACE A CÍLE ŠKOLY*
- 5.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE*
- 5.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI*
- 5.5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH*

5.6. ZAČLENĚNÍ PRŮŽEZOVÝCH TÉMAT

- 5.6.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA*
- 5.6.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA*
- 5.6.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH*
- 5.6.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA*
- 5.6.5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA*
- 5.6.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA*

6. UČEBNÍ PLÁN

- 6.1. ČASOVÁ DOTACE V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH
- 6.2. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU
- 6.3. POZNÁMKY KE VZDĚLÁVACÍM OBLASTEM
- 6.4. DOPLNĚK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI
- 6.5. UČEBNÍ OSNOVY
- 6.6. GRAF, JAK SMĚŘUJE UTVÁŘENÍ A ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

7. UČEBNÍ OSNOVY

- 7.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE (CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU)
- 7.2. CIZÍ JAZYK
- 7.3. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
- 7.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT -PRVOUKA
- 7.5. ČLOVĚK A JEHO SVĚT- PŘÍRODOVĚDA
- 7.6. ČLOVĚK A JEHO SVĚT - VLASTIVĚDA
- 7.7. UMĚNÍ A KULTURA- HUDEBNÍ VÝCHOVA
- 7.8. UMĚNÍ A KULTURA - VÝTVARNÁ VÝCHOVA
- 7.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE- PRACOVNÍ ČINNOSTI
- 7.10. ČLOVĚK A ZDRAVÍ - TĚLESNÁ VÝCHOVA
- 7.11. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
- 7.12. ETICKÁ VÝCHOVA

8. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

- 8.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI ŽÁKŮ
  - 8.1.1. KRITÉRIA HODNOCENÍ
  - 8.1.2. PODKLADY PRO HODNOCENÍ
  - 8.1.3. KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKA – KLASIFIKAČNÍ ŘÁD
- 8.2. AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ AUTOEVALUAČNÍ ČINNOST
- 8.3. CO JE PŘI REALIZACI ŠVP DŮLEŽITÉ

9. PŘÍLOHY

- 9.1.PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ
- 9.2.HODNOCENÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT
- 9.3. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
  - 9.3.1. HODNOCENÍ PATOLOGICKÝCH JEVŮ
- 9.4. KONCEPCE VÝCHOVY KE ZDRAVÉMU ZPŮSOBU ŽIVOTA
- 9.5.PROGRAM ENVIROMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY
- 9.6.TĚMATICKÉ DNY
- 9.7.STANDARDY ČJ,M,AJ

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

1.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1.1. Název programu:

„S FERDOU MRAVENCEM POZNÁVÁME SVĚT“

1.1.2. Údaje o škole:

Název školy: Základní škola Zvole, okres Žďár n.S.

Adresa školy: Zvole č. 84

Ředitel: Mgr. Helena Vítová, ředitelka ZŠ

IČO: 750 220 87

Zařazení do sítě škol: 600 130 673

telefon: 777 787 587

e-mail: zszvole@centrum.cz

www.skolazvole.cz

1.1.3. Zřizovatel:

Obec Zvole, Zvole č. 107, 592 56 Zvole

Starosta: Mojmír Starý

telefon: 566 567 165

e-mail: obeczvole@tiscali.cz

[www.http://mesta.obce.cz/zvole/](http://mesta.obce.cz/zvole/)

1.1.4. Platnost dokumentu: Od 2. září 2013

Aktualizace 26. srpna 2013

Razítko školy:

Podpis ředitelky školy:

1.2. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše ZŠ se nachází asi 7 km severozápadně od Bystřice n. P., v obci Zvole. Jsme vesnická škola s pěti ročníky, podle aktuálního počtu žáků bude výuka přizpůsobena jako jednotřídní nebo dvoutrídní.

Školu může navštěvovat až 50 žáků. Naše naplněnost dosahuje nyní 38%, má však ve výhledu stoupající tendenci.

Jsme příspěvkovou organizací. Do školy dojíždějí žáci z obcí: Olešinky.

Škola je tvůrčí, používá flexibilní metody, respektuje a akceptuje názory rodičů i dětí, je komunikativní, otevřená, bezpečná, partnerská, vstřícná, pohodová a má pozitivní vztah ke vzdělávání.

- umístění v centru obce
- autobusová zastávka vedle školy (20 % žáků dojíždějících z okolních obcí),
- moderní vybavení učebny výpočetní techniky, Internet a e-mail pro žáky i pedagogy
- kvalitní učitelská, metodická a žákovská knihovna
- školní družina
- školní jídelna a nově rekonstruovaná tělocvična
- neomezené podmínky pro trávení volného času - dětské hřiště, víceúčelové hřiště
- servisní služby – zajišťování pitného režimu pro žáky (odběr mléčných výrobků, vaření čaje)

1.3. KAPACITA ŠKOLY

Podmínky pro vyučování:

Počet učeben: kmenových: 2 odborných: 1

Zařazení žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním či třídy se speciální vzdělávacím programem pro děti se zdravotním postižením v naší škole zatím není zavedeno, neboť nebyla podána ani žádná žádost o zařazení takto postiženého dítěte.

Spádová oblast: Olešinky, Horní Rožinka, Branišov

Podmínky pro tělovýchovnou činnost:

Škola má jednu tělocvičnu . Prostory pro cvičení: 7,20 x 5,30 m

Vybavení : viz inventární soupis – kabinet TV Hyg. zařízení: umyvárny součástí WC

Šatny: samostatné pro dívky, pro chlapce jsou součástí hlavní šatny.

Rozměry: 2,52 x 3,82 m a 3,78 x 3,83 m

Počet a kapacita hřišť: V současné době škola nemá vlastní sportovní hřiště.

Využívání školní budovy a pozemku pro jiné aktivity školy: Škola využívá dětského hřiště za školou, může také využívat obecního víceúčelového hřiště s umělým povrchem.

Podmínky pro mimoškolní činnost: Škola je využívána pro mimoškolní činnost – školní zájmové kroužky, které se každoročně mění podle zájmu dětí. Doba kroužků je od 12.30 hod. do 14.00 hod. s možností prodloužení dle potřeby.

Dále je zde pravidelná výuka náboženství.

Škola byla nabídnuta rodičům a přátelům školy, ve školních prostorách je místní knihovna.

Školní prostory zatím využívají jen ženy k pravidelnému cvičení 2- krát týdně v průběhu školního roku.

Jídelna a výdejna je využívána na výdej obědů a pro kroužek vaření – studená kuchyně.

2. ZABEZPEČENÍ ŠKOLY A JEJÍ CHARAKTERISTIKA

2.1. OBECNÉ PODMÍNKY

Na základě těchto daných směrů je nutné vytvořit právní, morální, materiální, pedagogické a finanční podmínky. V první řadě je to zabezpečení pedagogů a nepedagogů, dle normativů kraje. Tento úkol souvisí s finančním zabezpečením celé školy. Toto je nejvíce problémový úkol. Každým rokem je tento problém více aktuální. Je řešen ve spolupráci s obcí. Letošní rok byla obcí škola podpořena.

2.2. ZABEZPEČENÍ PEDAGOGY

Na základě pohovorů byla na místo učitelky ZŠ Zvole přijata Bc. Renata Jará na částečný úvazek, částečný úvazek vychovatelky a asistentky pedagoga paní Dana Dědičová. Všichni budou pomáhat škole a snažit se využívat i dalších možností vzdělávání.

2.3. ZABEZPEČENÍ NEPEDAGOGY

Na škole je v pracovním poměru školnice, která je současně uklízečkou, pracovnící pro výdej potravin a zastává také funkci obsluhy plynového kotle. V rámci doplnění úvazku pro školnici, má v pracovní náplni dohlídkování dětí při ranní družině.

2.4. ŠKOLNÍ VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ

Na škole je zřízena školní družina. V jejím rámci budeme organizovat zájmové kroužky dle potřeb a zájmu dětí. Podle § 20 zákona č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních, mohou tyto kroužky navštěvovat i děti, které nejsou přihlášeny k soustavné docházce do družiny.

Podle § 21 výše zmíněného zákona je školní knihovna součástí školy a své služby může poskytovat i veřejnosti.

2.5. ZABEZPEČENÍ MATERIÁLNÍ

Škola je vybavena počítači s možností využívání internetu. Jsou využívány ve vyučování – výukové programy a o přestávkách – odpočinkové hry a internet. Darem škola dostala klavírní křídlo, dále vlastní škola přenosné varhany, různé drobné hudební nástroje, video, televizi, hifi věž, přenosný CD přehrávač, výborné vybavení tělocvičny, jako je kladina, trampolína, gymnastický koberec atd. V rámci dotace z EU je škola vybavena interaktivní tabulí a druhou keramickou tabulí.

2.6. VNITŘNÍ ŘÍZENÍ ŠKOLY ŘEDITELSTVÍ

1. Ředitelství školy - ředitel školy
2. Ekonomický úsek – účetní (práce prováděná na smlouvu)
3. Kolegium: ředitelka školy, učitelka, vychovatelka ŠD, administrativní zaměstnanci

2.6.1. PEDAGOGICKÁ RADA

Pedagogická rada se schází před začátkem školního roku a každé čtvrtletí. Jednání pedagogické rady se řídí jednacím řádem pedagogické rady, materiály pro jednání jsou předem zveřejněny. Lze svolat též mimořádnou pedagogickou radu. Dle potřeby svolává ředitelka školy provozní porady – minimálně 1 x týdně. V rámci provozních porad probíhají i porady metodického sdružení. Zápisy z provozních porad se pořizují dle závažnosti jednání.

Termíny a úkoly z jednání pedagogických rad a provozních porad jsou pro zaměstnance závazné.

2.7. CHARAKTERISTIKA

2.7.1. ŽÁCI

Škola je tvořena z žáků pěti ročníků. Výuka probíhá u základních předmětů ve dvou třídách , které jsou většinou rozděleny na 1.tř. – 1. a 2.ročník a ve 2.tř. 3.-5.ročník , letos však 1.tř. – 1.,2. a 3.ročník a ve 2.tř. 4.-5.ročník, může se rozdělení ročníků měnit a to podle počtu žáků tak, aby v obou třídách přibližně stejný. Ostatní předměty jsou vyučovány společně pro všechny ročníky. Ve třídě jsou také žáci s SPU, kterým je věnována individuální péče a dle zařazení (Individualizace) i hodiny navíc.

2.7.2. ŠKOLNÍ PROJEKTY

Škola nemá zatím navázanou žádnou mezinárodní spolupráci. V příštích letech se budeme snažit navázat spolupráci i se zahraničními školami.

Máme následující dlouhodobé projekty -

Výtvarný – Nejkrásnější strom roku Integrace předškoláků – pohádkové odpoledne, dny otevřených dveří a Seznámení se školou – Nultý ročník

Cesta do školy- chování na silnici – bezpečnost, Dopravní soutěž

Škola v praxi – exkurze v okolních podnicích, návštěva různých institucí

Vánoční a Velikonoční výstavy, Barevný týden

Dramatická veřejná vystoupení – Den Matek, Večer pro seniory, Pohádkové odpoledne, Vánoční besídka, Vítání jara – Obměna prováděna dle aktuálního věkového složení dětí.

2.7.3. TÉMATICKÉ DNY, SPOJENÍ S PRŮŽ.TÉMATY, VÝSTUPY

Náměty pro tématické dny volíme společně, ale může i každý vyučující samostatně podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagujeme na aktuální dění ve společnosti (vstup ČR do EU, olympiáda).

Tématické dny mohou být třídní nebo celoškolní.

Náměty tématických dnů -VIZ SAMOSTANÝ LIST

Náměty tématických okruhů - mění dle možností realizace

2.7.4. ZÁJMOVÉ A MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY

- účast v olympiádách a soutěžích
- divadelní a filmová představení
- školní jarmarky a trhy
- velký výběr zájmových kroužků
- projekty, tématické dny
- programy pro děti o vedlejších prázdninách
- vzdělávací pobyty v ekologickém
- třídění odpad
- vzdělávací centrum

3. SPOLUPRÁCE

3.1. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI ŽÁKŮ

První společná schůzka zákonných zástupců žáků a přátel školy probíhá pravidelně první týden v září, většinou po slavnostním zahájení školního roku.

Na programu je tvorba a projednání bodů školního řádu, který je závazným výchovným prostředkem školy k dosažení uvědomělé kázně, která napomáhá osvojování dovedností a vědomostí při vyučování a při bezpečném chování při různých aktivitách na půdě školy, ale i mimo ni.

V dalších bodech první schůzky je organizace nového školního roku, možnost rozšíření výuky, zájmové kroužky, výlety, sportovní a kulturní akce školy podle rámcově časového plánu.

Nechybí nabídka školy zákonným zástupcům pro jejich vlastní aktivity.

Každoročně žádáme zákonné zástupce o spolupráci při získávání sponzorů z řad svých zaměstnavatelů.

Další termíny rodičovských schůzek: prosinec, březen, květen a dle potřeby i mimořádné rodičovské schůzky.

Zástupci zákonných zástupců žáků, zřizovatele a zaměstnanců školy tvoří Radu školy. Rada se schází 2 x ročně za školní rok, popř. dle potřeby. Předseda Rady školy je vedením školy informován o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji.

Zákonní zástupci se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí.

Rada školy pomáhá i při jednání se zřizovatelem a jinými partnery a organizacemi.

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, formou portfolií, případně osobně či telefonicky dle přání zák. zástupců, ale také prostřednictvím naší webové stránky.

3. 2. SPOLUPRÁCE S OBCÍ

Mezi velice důležité úkoly vedení školy je spolupráce se zastupitelstvem obce a společná práce při vedení a rozvoji školy.

Spolupráce s obcí je velice dobrá a je konzultována při každodenní činnosti školy.

Obec je vždy seznamována s výroční zprávou a ročním plánem školy. Před organizováním akcí je obec zapojena do propagace a to formou vyhlášení v místním rozhlase a vylepením informačních plakátů.

Veškeré organizační, materiální a provozní úkoly či problémy jsou operativně řešeny v průběhu celého roku.

3. 3. SPOLUPRÁCE S OKOLNÍMI ŠKOLAMI

Budeme samozřejmě navazovat na dobrou spolupráci s Mateřskou školou v Olešinkách, Základní školou v Dolní Rožínce, ZŠ Rožná a ostatních okolních škol.

Budeme i nadále aktivně spolupracovat s malotřídními školami a vyměňovat si tak zkušenosti a pořádat pro děti z malotřídních škol různé kulturní, společenské i sportovní klání.

Například projekty-

Výlety pro rodiče s dětmi - MŠ Olešinky - ZOO Dvůr Králové, Dinopark ve Vyškově, atd.

Nejkrásnější strom - ZŠ D.Rožínka , ZŠ Rožná , ZŠ Rozsochy, ZŠ Písečné, ZŠ Rovečné, II.ZŠ Bystřice n.P. , ZŠ Křídla

Společné výlety: - ZŠ D.Rožínka , ZŠ Rožná atd., Brno- Technické muzeum,

MŠ Olešinky - Návštěva brněnského divadla, atd.- ZŠ D.Rožínka – Punkevní jeskyně

Společné akce - Miss Jeřabinka - ZŠ D.Rožínka , Módní přehlídka - ZŠ Nedvědice

Dopravní soutěž, Netradiční olympiáda - ZŠ Rožná

Výlety s ekologickou tematikou – ZŠ Rozsochy

3. 4. SPOLUPRÁCE S PARTNERY A INSTITUCEMI

Škola zatím nenavázala žádnou mezinárodní spolupráci, pokud budeme úspěšní, pokusíme se navázat spolupráci se školou ve Finsku a na Slovensku. Velice dobrou spolupráci máme s firmou WERA WERK a Westernovým městečkem pana Šikla.

3. 4. 1. ŠKOLSKÁ RADA

Školská rada byla ustanovena k 1. 1. 2006, naše spolupráce byla hlavně zaměřena na seznámení se školní agendou, schvalování dokumentace školy a spolupráce při pořádání společného plesu školy a obce. Další spolupráce bude navazovat v dalším školním roce.

3. 4. 2. MÍSTNÍ A REGIONÁLNÍ PARTNEŘI

Škola navázala spolupráci s okolními podniky, které se staly jejími sponzory. Další spolupráci chce škola navázat s místními zájmovými organizacemi. Spolupráce s policií, hasiči, knihovnami, muzei a společenskými organizacemi.

3. 4. 3. PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA

Do PPP zasílá škola ročně hlášení o situaci a o práci s dětmi s SPU. V případě potřeby se přímo obrací na odborníky s konkrétními problémy. V dalších letech plánujeme odborné přednášky pod vedením pracovníků PPP pro rodiče i děti. Na žádost školy byl PPP doporučen pomocný vychovatel pro tři integrované žáky (šk.rok 2006-07). V dalším roce se pro nezáměr rodičů toto místo nemohlo obsadit. Od pololetí šk.roku 2011-12 máme asistenta pedagoga a žáku s psychickými obtížemi. Asistent pedagoga byl schválen jak pro rok 2012-13, tak i pro rok 2013-14.

4. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – OBECNĚ

4.1. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP jsme tvořili pro „své“ žáky na základě důvěrně známých podmínek. Po důkladné S.W.O.T. - analýze, studiu literatury, po absolvování školení, konzultací s jinými školami a na základě vlastních zkušeností jsme krůček po krůčku tvořili „náš“ ŠVP.

Pojetí základního vzdělávání

- Navazuje na předškolní vzdělávání a výchovu v rodině
- Usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do rodinného, pravidelného a systematického vzdělávání
- Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmu každého žáka
- Vyžaduje podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání
- Přípravuje odpovídající podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro splnění pojetí základního vzdělávání využíváme:

- ▀ systém povinných předmětů
- ▀ nabídky zájmových útvarů, možnost výběru podle zájmů, nadání a potřeb
- ▀ moderní metody výuky
- ▀ výuka cizího jazyka od 1. roč., nabídky angličtiny formou kroužku pro docvičení znalostí
- ▀ integrace žáků s individuálními vzdělávacími potřebami
- ▀ projektové vyučování
- ▀ vlastní žákovské knížky s možností sebehodnocení samotnými žáky
- ▀ třídní schůzky a konzultační dny, individuální konzultace během celého školního roku
- ▀ mimoškolní aktivity - exkurze, kulturní programy, vícedenní pobyty v přírodě, výtvarné projekty, výstavy, veřejná vystoupení žáků
- ▀ tělovýchovné aktivity a účast v soutěžích a olympiádách
- ▀ na základě vyhlášky MŠMT byla do našeho ŠVP včleněna výuka Etické výchovy v hodinové dotaci 5 h. pro 1.-5.r. pro lepší začlenění žáků do smíšeného kolektivu a propojené s výukou slohu z českého jazyk

4.2. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP ZV a které tvoří jeho základní strategii.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence :

KOMPETENCE	Jak na to v našem ŠVP
<p>Kompetence k učení Vybírá a využívá vhodné způsoby pro vlastní učení. Vyhledává a třídí informace. Operuje s obecně užívanými termíny. Pozoruje a výsledky porovnává. Má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Učíme se sebehodnocení ☒ Klademe důraz na čtení s porozuměním ☒ Stanovujeme si pravidla přípravy na výuku ☒ Společně také stanovujeme pravidla kontroly znalostí <p>Využíváme: Integrovanou tematickou výuku. Činnostní vyučování.</p>
<p>Kompetence k řešení problémů Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni. Volí vhodné způsoby řešení, využívá vědomosti pro různé varianty řešení. Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Řešíme problémové úkoly ☒ Hledáme různé varianty řešení ☒ Vedeme žáky k aktivnímu zapojení při práci ve skupině ☒ Vyhledáváme různé informace ☒ Účastníme se soutěží a olympiád ☒ Připravujeme projekty <p>Využíváme: Činnostní vyučování. Čtením a psaním ke kritickému myšlení.</p>
<p>Kompetence komunikativní Vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků. Využívá informační a komunikační prostředky. Využívá kom.dovedností k vytváření vztahů s ostatními lidmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Vyprávíme si zážitky, obsah, děj ☒ Připravujeme a přednášíme referáty ☒ „Učíme „ spolužáky ☒ Obhajujeme vlastní práci ☒ Diskutujeme nad problémy ☒ Navštěvujeme okolní školy <p>Využíváme: Kooperativní vyučování. Otevřené vyučování.</p>
<p>Kompetence sociální a personální Účinně spolupracuje ve skupině. Upevňuje dobré mezilidské vztahy, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá. Respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Respektujeme názory jiných ☒ Učíme se zodpovědnosti za své jednání, chování ☒ Zařazujeme prvky dramatické výchovy ☒ Spolupracujeme s PPP a navážeme spolupráci s handicapovanými ☒ Klademe důraz na prožitky ☒ Střídáme role ve skupině ☒ Dodržujeme dohodnutá pravidla <p>Využíváme: Kooperativní vyučování. Zážitkovou pedagogiku</p>
<p>Kompetence občanské Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot. Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu. C Chová se zodpovědně v krizových situacích, podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc. Aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit. Chápe základní ekologické souvislosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Stanovujeme si pravidla chování ☒ Jsme spolutvůrci školního řádu ☒ Dbáme na dodržování stanovených pravidel ☒ Respektujeme individuální rozdíly ☒ Třídíme odpad ☒ Uklízíme obec <p>Využíváme: Otevřené vyučování. Globální výchovu</p>
<p>Kompetence pracovní Dodržuje vymezená pravidla. Chrání své zdraví i zdraví druhých, životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty. Využívá své znalosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Pečujeme o svou třídu- školu – čistota, vyzdoba ☒ Staráme se o školní pozemek, zahrádku ☒ Pofádáme exkurze ☒ Zapojujeme se do zájmových kroužků ☒ Třídíme odpad ☒ Aktivně se zapojujeme do úklidu obce
<p>Kompetence jsou zařazovány ve všech vyučovacích předmětech. Pozn.: Úplné znění klíčových kompetencí uvádí RVP ZV.</p>	<p>Využíváme: Kooperativní vyučování. Integrovanou tematickou výuku Prvky „Zdravé školy“ Zážitkovou pedagogiku. Činnostní vyučování.</p>

4.3. OBECNÉ VZDĚLÁVACÍ CÍLE

Podle RVP ZV má základní vzdělávání žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Budeme proto usilovat o naplňování těchto cílů:

CÍL	JAK NA TO V NAŠEM ŠVP
Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Využívání dostatek informačních zdrojů ☒ Propojit informace se skutečným životem ☒ Práce na projektech ☒ Prezentace vlastních výsledků ☒ Práce v motivujícím prostředí ☒ Převaha kladného hodnocení
Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Netradiční metody a formy práce ☒ Mezipředmětové vztahy ☒ Rozvíjení schopnosti logického myšlení ☒ Objevování zákonitostí, vzájemných vztahů a příčin
Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Dodržování etiky komunikace ☒ Stanovení vlastních pravidel ☒ Práce v týmu, ve skupině ☒ Osobní odpovědnost za výsledky své práce ☒ Atmosféra – demokracie a přátelství
Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Samostatné rozhodování ☒ Odpovědnost za své rozhodnutí, jednání, chování ☒ Spoluutváření školní řádu ☒ Dodržování stanovených pravidel
Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem ☒ Poznávání a ochrana přírody ☒ Pomoc v nouzi ☒ Spolupráce s handicapovanými
Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Pitný a mléčný režim ☒ Vhodná organizace denního režimu ☒ Bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ně ☒ Hygienické a stravovací návyky ☒ Prevence šikany, násilí ☒ Relaxace ☒ Respektování individuálních zvláštností a potřeb
Učit žáky žít společně s ostatními lidmi, vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturním a duchovním hodnotám.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Integrace žáků vyžadujících zvláštní péči ☒ Rozvíjení schopnosti empatie ☒ Multikulturní výchova ☒ Ohleduplnost k slabším, handicapovaným ☒ Pomoc starým a nemocným
Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci i naplnění těchto cílů.	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Osvojování základních pracovních dovedností ☒ Kladné hodnocení ☒ Rozvíjení schopností v zájmových útvarech

4.4. PODMÍNKY KE VZDĚLÁVÁNÍ

- vybavení pomůckami, učebnicemi
- volně přístupná kopírka pro pedagogy
- propojení počítačů do sítě, přístup žáků k Internetu v učebně výpočetní techniky, vlastní adresa elektronické pošty pro žáky i pedagogy
- vybavení knihovny kvalitní literaturou
- dostatečné prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků
- vhodný, moderní nábytek - nastavitelné stolky a židle

5. CHARAKTERISTIKA NAŠEHO ŠVP

5.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naše škola se zaměřuje na výchovu a vzdělávání v malém kolektivu, který je složen z pěti ročníků. Cíl naší malotřídní školy je přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání na základě získávání dovedností a zkušeností nejen od pedagogů, ale i od svých spolužáků, jak starších, tak i mladších.

Zaměření školy je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb všech žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale také žáků s vyšším nadáním. Individuálním přístupem chce škola vést žáky k získávání a zdokonalování klíčových kompetencí, které jim poskytnou dobrý všeobecně vzdělávací základ orientovaný na praktické situace ze života. Škola se zaměřuje na cizí jazyky, informatiku a výtvarnou výchovu. Zaměření školy vychází z výchovných a vzdělávacích potřeb žáků a z kvalifikovanosti pedagogického sboru.

Nej důležitější body v zaměření naší školy:

Mezilidské vztahy	Mluvený projev	Příroda
<ul style="list-style-type: none"> tvoříme a dodržujeme školní řád učíme se toleranci a spolupráci učíme se sebehodnocení a zodpovědnosti za své chování vytváříme ovzduší vzájemné důvěry respektujeme jedinečnost a zranitelnost jedince předcházíme šikaně pomáháme slabším a handicapovaným aktivně trávíme volný čas	<ul style="list-style-type: none"> pečujeme o děti s vadou řeči vyhýbáme se vulgarismům seznamujeme se s literaturou vystupujeme na besídkách hrajeme divadlo sledujeme divadelní či hudební představení učíme se pracovat s různými informačními zdroji pokusíme se vydávat svůj časopis zdokonalujeme se v cizím jazyce nabízíme kroužek pro nejmladší žáky tvoříme vystoupení v cizím jazyce pomáháme si osvojování cizího jazyka	<ul style="list-style-type: none"> poznáváme obec a její dominanty zkrášlujeme nejbližší okolí objevujeme okolní krajinu spolupracujeme s okolními obcemi seznamujeme se s krásami našeho kraje Vysočina hledáme vazby mezi živou a neživou přírodou třídíme odpady podílíme se na úklidu obce pečujeme o školní pozemek a zahrádku nabízíme přírodovědný kroužek pořádáme výlety po okolí

5.2. PREZENTACE A CÍLE ŠKOLY

Webové stránky, informační letáčky, dotazníky pro rodiče, informační panely, vývěsky, nástěnky, den otevřených dveří, spaní ve škole, videozáznamy, kronika školy a fotokronika.

Naším cílem je důraz na využití získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě.

Žák by měl být samostatnou, plnohodnotnou osobností, komunikativní, zodpovědný, ochotný spolupracovat a pomoci druhým.

Za bezpodmínečně nutnou považujeme spolupráci:

žák – ostatní spolužáci, učitel – žák, žák – zákonní zástupci, učitel – zákonní zástupci.

5.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Mezi výchovné a vzdělávací strategie naší školy patří navozování podnětného a vstřícného školního prostředí, které všem žákům umožňuje rozvíjení vnitřního potenciálu, podporuje jejich sociální integraci a směřuje je k celoživotnímu učení odpovídajícímu budoucímu pracovnímu uplatnění.

Jde především o pozorování žáků při školní práci, rozbor výsledků práce žáka a portfolia žáka, hodnocení testů a úloh, rozhovory se žákem a jeho rodiči. Navození přátelské atmosféry a ponechání prostoru pro vlastní hodnocení práce své, ale i svých spolužáků.

Přijímání kladného i záporného názoru druhých.

Úkoly pro zajištění výchovně vzdělávací strategie:

- ¹ Vytváření ovzduší vzájemné důvěry, tolerance a profesionality, které povede k týmové práci žáků, k vzájemné pomoci a spolupráci, sounáležitosti a vzájemného respektu.
- ¹ Společné stanovení pravidel slušného chování, dbát na jejich dodržování.
- ¹ Budování dobré úrovně a pověsti školy prezentací výsledků společné práce.
- ¹ Propojení koncepcí a zlepšení spolupráce s MŠ Olešinky.
- ¹ Využívání specifických výukových programů se zvláštním přihlédnutím k rozvoji základních žákovských dovedností a k odstraňování vývojových poruch učení.
- ¹ Předcházet negativnímu chování žáků pomocí minimálního preventivního programu.

5. 4. ŽÁCI S VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI A ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (ŽÁCI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM A ŽÁCI SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM)

Se žáky se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), také s žáky se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a s žáky se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu) v současné době v naší škole nepracujeme, protože žádný z rodičů o vzdělávání takto znevýhodněného žáka nepožádal.

5.4.1. Zajištění vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním by se při naší škole mohlo uskutečnit formou individuální integrace do běžné třídy, avšak pro žáky vyžadující speciální stavební úpravy (žáky tělesně postižené - na kolečkovém křesle) by tato forma nevyhovovala, jen v případě zajištění pomocného vychovatele.

Náš program nabízí pro tyto žáky metody nacházející uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. ŠVP by byl podkladem pro tvorbu individuálních vzdělávacích plánů.

Při vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním bychom zabezpečili tyto podmínky:

- uplatňování zdravotních hledisek a respektování individuality a potřeb žáka
- zabezpečení diferenciací a individualizace při využívání obsahu, forem i metod výuky
- zabezpečení odborné výuky předmětů
- zohlednění druhu, stupně a míry postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupráci s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, se školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráce s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů)
- spolupráce s ostatními školami, které vzdělávají žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním
- podporu nadání a talentu žáků vytvářením vhodných vzdělávacích nabídek
- umožnili bychom posílení předmětů, které vzhledem k postižení žáků vyžadují vyšší časovou dotaci, nebo k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče
- očekávané výstupy vzdělávacích oborů v jednotlivých obdobích by byly upraveny tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům bychom přizpůsobili i výběr učiva
- pokud postižení žáka (žáků) objektivně neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu

některého vzdělávacího oboru ŠVP nebo jeho části – umožníme jej nahradit příslušným vzdělávacím obsahem nebo jeho částí příbuzným, případně jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje jeho (jejich) vzdělávacím možnostem

- v případě potřeby bychom umožnili, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga ve třídě.

V případě zažádání o výuku takto postiženého žáka, bude muset operativně škola řešit odstraňování architektonických bariér a provést potřebné změny, případně úpravy školního prostředí. Dále zajistit proškolení či zajištění odborné alternativní formy komunikace – znaková řeč, Braillovo písmo či náhradní formy komunikace.

5.4.2. Zajištění vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Dlouhodobým cílem naší školy je integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti.

Při vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním bychom zabezpečili tyto podmínky:

- vnímání jiné národnosti, etnicity či hodnotové orientace u všech našich žáků a v rámci možností pružně reagovat na kulturní rozdíly, vypracovat pro tyto žáky individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly.

- zajištění seznámení učitele s rodinným prostředím pro možnost dobrého vytváření příznivého prostředí ve škole.

- využívání výukových postupů vhodných pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, plánování výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

- v případě potřeby bychom umožnili, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga ve třídě

- pro dobré výsledky žáků bychom zajistili specifické učebnice a materiály

- společně s rodiči bychom zajistili pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu

- využívali bychom spolupráci s psychologem, speciálním pedagogem – etopedem, sociálním pracovníkem či případně s dalšími odborníky.

5.4.3. Zajištění vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení a zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola využívá a uplatňuje při vzdělávání těchto žáků kombinaci speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností a při zlepšování sociální komunikace žáků, u nichž vzdělávání za použití běžných didaktických metod nepřináší potřebný efekt.

☑ Pro správné zabezpečení výuky těchto žáků slouží individuální vzdělávací plány, s možností zadávání specifických úkolů, respektování individuality a potřeb žáka a zapojení do společných prací a projektů. Nutná je pak diferenciací žáků v některých předmětech. Nejdůležitější je pak vlastní pracovní tempo těchto žáků.

☒ Mezi důležité faktory také patří nižší počet žáků ve třídě, v případě potřeby, pak zajištění dalšího pedagoga, případně podpůrné asistenční služby. (Žádost byla podána v květnu 2006, pro rok 2006-07 byl schválen pomocný vychovatel) V letošním školním roce se škola pokusí získat dotaci z EU na rozvoj vzdělávání integrovaných žáků.

Škola podporuje nadání a talent žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářením vhodné vzdělávací nabídky - možnosti navštěvovat různé druhy zájmových kroužků.

V rámci dalšího vzdělávání učitelů se pak snaží zkvalitňovat připravenost pedagogických pracovníků pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Spolupráce s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, ale i spolupráce s ostatními školami a vhodnými institucemi, je dalším krokem školy ke zkvalitnění zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žáci mohou používat vhodné kompenzační a didaktické pomůcky, speciální učebnice, výukové programy apod. Při klasifikaci těchto žáků přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

5.5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola se snaží svým individuálním přístupem k žákům zjišťovat jejich nadání. Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků pak způsob výuky vychází z nabídky využívání vlastního pracovního tempa s podporou záliby v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi v oboru. Tito žáci jsou motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Žáci jsou vedeni k vlastní prezentaci svých úspěchů a předávání zkušeností dalším dětem.

5.6. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou nedílnou součástí ŠVP. Reprezentují aktuální problémy současného světa. Platí pro žáky 1.-5. ročníku. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacího obsahu oboru a platí pro všechny žáky 1. až 5. ročníku naší školy. Přispívají tak ke komplexnosti vzdělávání žáků a ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů. Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). K účinnosti průřezových témat napomáhá propojenost obsahu všech vzdělávacích vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných školou v družině i při mimoškolních aktivitách.

☞ Osobnostní a sociální výchova

☞ Výchova demokratického občana

☞ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

☞ Multikulturní výchova

☞ Enviromentální výchova

☞ Mediální výchova

Začlenění průřezových témat do výuky je sledováno v přehledech.(viz tabulka v programu exel)

5.6.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Všichni pedagogičtí pracovníci prošli cyklem vzdělávacích kursů. Vědomosti a náměty, které jsme získali se snažíme uplatňovat v každém okamžiku školního života. Každá třída si stanovuje na začátku školního roku pravidla pro chování ve své třídě a připravuje návrhy pro pravidla chování ve škole. Celá škola se podílí na sestavování pravidel pro chování ve školní jídelně, v tělocvičně, ve školní družině a u počítačů v učebně.

V průběhu školního roku se snažíme s těmito pravidly dále a soustavně pracovat. Ve třídách při řešení problémů, citlivých záležitostech používáme metody komunitního kruhu a snažíme se všichni dodržovat jeho pravidla.

Žáci 1. a 2. ročníku ve svých portfoliích se snaží o sebehodnocení formou vylepování nálepek a malování. Žáci 3., 4. a 5. ročníku mají svá portfolia, ve kterých se snaží o své sebehodnocení písemnou formou. Protidrogová prevence je součástí vzdělávacího procesu od 1. ročníku po 5. ročník. Škola se snaží nabízet dětem smysluplné trávení volného času. Žáci 5. roč. se individuálně účastní akcí dle možností a nabídek speciálních pracovišť a dalších institucí, besed s odborníky a dalších vzdělávacích programů. Pedagogové se v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků účastní seminářů zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů.

5.6.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

V průběhu roku toto téma zařazujeme především do oblasti člověk a jeho svět – místo, kde žijeme a lidé kolem nás.

Každá třída se seznamuje s regionem dle ročníků, s jeho osobnostmi, historií, pověstmi a kulturními a historickými památkami. Porovnává je se současností. Jednou ročně škola pořádá besedu s významnou osobností obce a pravidelně to byla schůzka s kronikářem obce panem Pecinou, po jeho úmrtí jsou to také besedy s otců či dědů, při představování různých řemesel.

5.6.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

V celoškolských tematických dnech, které se uskutečňují jednou do roka se zaměřujeme na tato témata – Svět – místo kde jsem doma, ČR a EU, Den bez aut, atd.

5.6.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Pedagogičtí pracovníci využívají komunitních kruhů, ve kterých učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva, respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých. Využívá se volná řečová komunikace dětí. Dále se tomuto tématu věnujeme v rámci výuky v předmětech český jazyk, anglický jazyk, výtvarná výchova, tělesná výchova a vlastivěda. Zúčastnili jsme se projektu –Den jazyků, dále organizujeme projekty Cestujeme po Evropě a Barevný týden – kontinenty.

5.6.5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Prvky enviromentální výchovy zařazují vyučující průběžně do vyučovacího procesu ve všech předmětech. Některá témata s ekologickou tematikou žáci zpracovávají v rámci tematických dnů. Ve škole probíhá sběr starého papíru, třídění PET lahví, sběr léčivých bylin. Alespoň jedenkrát za rok se všichni žáci naší školy účastní výukového programu v ekologickém centru „Krajinka“, či jeho pracovníci dojíždějí do naší školy. Ke Dni Země pořádáme v rámci výuky - úklid v blízkém okolí Zvole (ve spolupráci se zaměstnanci obecního úřadu). Zajímavou akcí se určitě stane malování na silnici s tematikou Země, přírody a její ochrany, kterou plánujeme na letošní rok.

5.6.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Plánujeme, že ve škole bude vycházet občasník. Na jeho vzniku se budou podílet všechny děti naší školy. Děti pravidelně vystupují na všech kulturních akcích, které škola pořádá, ale i další organizace obce. Pořádáme pravidelné výstavy výtvarných i literárních prací našich žáků. Pravidelně se škola prezentuje vlastní vývěskou na návsi obce a foto-nástěnkami. V regionálním zpravodaji vychází pravidelně články o činnosti a akcích školy. Průřezová témata jsou hodnocena čtvrtletně na pedagogických radách. Jejich hodnocení je formou tabulky, které jsou k nahlédnutí v ředitelně školy či na webové stránce školy.

Zpětná vazba o plnění průřezových témat je vedeno ve zvláštních přehledech a vždy konzultováno na pedagogických radách v průběhu roku. Viz příloha.

6. UČEBNÍ PLÁN

6.1. ČASOVÁ DOTACE V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH (viz tabulka v programu exel)

6.2. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

V učebním plánu ŠVP jsou dodrženy podmínky:

- ☞ Je dodržena povinná časová dotace na prvním stupni – 118 hodin.
  - ☞ Není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem.
  - ☞ Obsahová náplň vzdělávacího oboru je přizpůsobena profilaci školy, regionálním zvláštnostem a schopnostem žáků.
  - ☞ Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací .
- Disponibilní časová dotace je využita k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima – viz Tabulka učebního plánu.

6.3. POZNÁMKY KE VZDĚLÁVACÍM OBLASTEM

Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter a je členěn do složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova.

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících v předmětu Český jazyk (čtení, psaní, sloh) .

☞ Řečová výchova a psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy.

☞ Součástí oboru Český jazyk a literatura je péče o rozvoj „Čtenářské gramotnosti“ a "Volná řečová komunikace".

Jazyk a jazyková komunikace - Cizí jazyk – Anglický jazyk

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Anglický jazyk je realizován od 1.ročníku.

☞ Přednostně je žákům nabídnuta výuka Anglického jazyka.

☞ Jako zájmová kroužek lze žákům nabídnout výuku Německého jazyka, dle zájmu.

Matematika a její aplikace - Matematika

☞ Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících.

☞ Rýsování je součástí matematiky.

Informační a komunikační technologie -Informatika

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován ve 4. a v 5. ročníku dle RVP.

Člověk a jeho svět – Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován v 1. až 3. ročníku jako vyučovací předmět Prvouka, ve 4. a 5. ročníku jako vyučovací předmět Vlastivěda a Přírodověda.

☞ Součástí obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je Dopravní výchova, Výchova ke zdraví – zdravému životnímu stylu (projekt Zdravé zuby), Prevence úrazu a první pomoc, Ochrana člověka za mimořádných událostí, Prevence násilí a šikanování, Prevence sociálně patologických jevů.

Etická výchova - Etika

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Etická výchova je realizován ve 4. a 5. ročníku jako vyučovací předmět Etická výchova.

☞ Hlavním důvodem pro zařazení etické výchovy do RVP ZV je skutečnost, že v naší školské soustavě chybí předmět, který by systematicky rozvíjel mravní stránku osobnosti žáků.

Umění a kultura – Výtvarná výchova a Hudební výchova

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících.

Člověk a zdraví – Tělesná výchova

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících; časová dotace pro tělesnou výchovu je 2 hodiny týdně. V dalších letech bychom rádi tuto časovou dotaci chtěli dle aktuální situace (zdravotní stav žactva) navýšit.

☞ Škola maximálně využívá okolních podmínek – víceúčelové obecní hřiště, dětské hřiště v zahradě školy, okolní krajinu (turistika, lyžování, bruslení).

☞ Zdravotní tělesná výchova je součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova, jejíž prvky jsou preventivně využívány v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky. Také jako součást tělovýchovných chviliek v průběhu celého vyučování. Je také realizována formou "pohyb s hudbou".

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Dopravní výchova, Výchova ke zdraví – zdravému životnímu stylu (projekt Zdravé zuby), Prevence úrazu a první pomoc, Ochrana člověka za mimořádných událostí, Prevence násilí a šikanování, Prevence sociálně patologických jevů.

Člověk a svět práce - Pracovní činnosti

☞ Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován ve všech ročnících jako vyučovací předmět Praktické činnosti.

Dopravní výchova, Zdravé zuby, Ochrana člověka za mimořádných událostí

☞ Výuka je zařazena do obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a Člověk a jeho zdraví formou průřezových témat.

Plavecký výcvik

☞ Je realizován dvakrát po 20 hodinách v průběhu pěti let, je součástí vzdělávacího oboru Člověk a zdraví

Prevence sociálně patologických jevů

☞ Škola má zpracovaný Minimální preventivní program, který každý rok vyhodnocuje a inovuje, je zařazen do obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, Člověk a jeho zdraví a Etická výchova.

6.4. DOPLNĚK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nepovinné předměty

- Výuka Náboženství

Zájmové útvary - Jejich nabídka je přizpůsobena zájmu žáků:

- Počítačový
- Taneční
- Sportovní
- Přírodovědný
- Výtvarný a ručních prací
- Angličtina hravě
- Turistický
- Hudebně-dramatický kroužek
- Vaření

Školní družina

- provozní doba je upravena zejména podle dojíždějících žáků
- je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy
- pomáhá plnit vzdělávací cíle a rozvíjet specifické nadání dětí
- má důležitou úlohu v prevenci negativních sociálních jevů
- realizuje výchovně vzdělávací činnost zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností
- umožňuje žákům přípravu na vyučování
- velká pozornost je věnována pobytu dětí venku
- její činnost se řídí Řádem školní družiny

6. 5. UČEBNÍ OSNOVY

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů:

- předměty povinné pro všechny žáky (např. Čj, M)
- předměty nepovinné - Náboženství (tvoří je nabídka nad povinný standard, žáci si je zvolit mohou, ale nemusí, po přihlášení je pak účast stejná jako v povinném předmětu).

Charakteristika vzdělávací oblasti a cílové zaměření vzdělávací oblasti je součástí každého předmětu.

Do RVP ZV se vkládají jako Příloha 1 *Standardy pro základní vzdělávání*. Standardy jsou určeny na pomoc školské praxi a jejich smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV.

6. 6. GRAF, JAK SMĚŘUJE UTVÁŘENÍ A ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Úroveň RVP

Úroveň ŠVP

Klíčové kompetence

Cíle základního vzdělávání

Cílové zaměření
vzdělávacích oblastí

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy
Učivo
Standardy pro základní vzdělávání

Vzdělávací strategie školy

Vzdělávací strategie
vyučovacích předmětů

Učební osnovy

Rozpracované výstupy
Učivo

7. CHARAKTERISTIKY PŘEDMĚTŮ

7.1. Charakteristika vzdělávacího oboru *ČESKÝ JAZYK A LITERATURA*

1. Název předmětu: Český jazyk

2. Obsahové vymezení:

Český jazyk a literatura je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- Komunikační a slohová výchova, tato část se bude prolínat s novým předmětem - Etická výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Základem vzdělávacího oboru český jazyk a literatura je čtení, naslouchání, mluvený a písemný projev, zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis. Součástí oboru Český jazyk a literatura je péče o rozvoj „Čtenářské gramotnosti“ a "Volná řečová komunikace". Jazyková výuka má za cíl rozvoje komunikačních kompetencí, kultivaci jazykových dovedností a jejich využívání ve všech vzdělávacích oblastech.

3. Časové vymezení:

Český jazyk a literaturu realizujeme ve všech ročnících v předmětech český jazyk v celkové časové dotaci 40 hodin v 1.-5. ročníku, formou čtení, psaní, slohové a literární výchovy. Součástí oboru je péče o rozvoj čtenářské gramotnosti. U 1.-2. ročníku je to 9 hodin, 3. ročník 8 hodin a 4.-5.r. 7 hodin.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a je dále využíván v ostatních vyučovacích předmětech souvisejících se vzdělávacím oborem. Výuka se dělí na skupiny podle ročníků.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- podporujeme u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných úkolů, hádanek, kvízů, rébusů, doplňovaček či soutěží apod.
- vytváříme u žáků vhodnou a širokou slovní zásobu, kterou žák efektivně využívá při různých situacích vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační zdroje (encyklopedie, knihovny, internet, kroniky, ...)
- poskytujeme žákům prostor pro vlastní vyjadřování, pro vyslovování různých hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a možnosti pro jejich ověření – hledání v encyklopediích atd.
- nabízíme žákům pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a pochopení důležitosti jazyka, jako nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení vztahu k mateřskému jazyku a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

- nabízíme dostatečné množství situací k propojení problematiky dítěte, jeho zájmové činnosti a společnosti (vypravování, vyjadřování pocitů, názorů, popisy, ...)
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty a další činnosti (modelování a výroba různých pomůcek), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práci s různými materiály – papírem, textilem, kovem)

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

6. Formy práce:

- individuální práce
- práce ve dvojicích
- práce ve skupinách
- komunikativní kruh
- poslech
- dramatizace
- beseda a diskuze
- práce s počítačem
- divadelní představení
- práce s obrazovým materiálem

7. Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- mediální výchova

Ve vzdělávací oboru český jazyk a literatura zařazujeme průřezová témata, která reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Vytváříme různé příležitosti pro individuální uplatnění žáků, jejich vzájemnou spolupráci a pomáháme tím rozvíjet osobnost žáka. Jedná se o využívání těchto témat v komunikační a slohové výchově a v literární výchově. Účinnost průřezových témat je zajištěna propojeností se vzdělávacím obsahem všech ostatních vyučovacích předmětů a dalších činností žáků

realizovaných ve škole a mimo školu. (literární, recitační a další soutěže).

8. Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*

- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: *i/y* po tvrdých a měkkých souhláskách *i* po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; *dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě* - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně *i/y* ve slovech po obojetných souhláskách

- ☐ *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

Učivo

- ☐ **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- ☐ **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- ☐ **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- ☐ **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- ☐ **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ☐ *čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*
- ☐ *vyjadřuje své pocity z přečteného textu*
- ☐ *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*
- ☐ *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ☐ *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*
- ☐ *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*
- ☐ *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*
- ☐ *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

Učivo

- ☐ **poslech literárních textů**
- ☐ **zážitkové čtení a naslouchání**
- ☐ **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- ☐ **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

7.2. Charakteristika vzdělávacího oboru *CIZÍ JAZYK*

1. Název předmětu: Anglický jazyk

2. Obsahové vymezení:

Anglický jazyk je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- ☞ Řečové dovednosti
- ☞ Poslech s porozuměním
- ☞ Mluvení
- ☞ Čtení s porozuměním
- ☞ Psaní
- ☞ Interaktivní řečové dovednosti

Základem vzdělávacího oboru cizí jazyk je čtení, naslouchání, mluvený a písemný projev, zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

3. Časové vymezení:

Cizí jazyk realizujeme v 1. až 5. ročníku v předmětu Anglický jazyk, v celkové časové dotaci 11 hodin. Součástí oboru je péče o rozvoj mluvní gramotnosti. V 1.-2. ročníku je to 1 hodina týdně a u 3.-5.r. 3 hodiny.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a je dále využíván v ostatních vyučovacích předmětech souvisejících se vzdělávacím oborem. Výuka se dělí na skupiny podle ročníků.

Vzdělávací obor si žáci mohou prohloubit v kroužku AJ - Aj hravě.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

☞ podporujeme u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných úkolů, hádanek, kvízů, rébusů, doplňovaček či soutěží apod.

☞ vytváříme u žáků vhodnou a širokou slovní zásobu, kterou žák efektivně využívá při různých situacích vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence komunikativní

☞ nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační zdroje (encyklopedie, knihovny, internet, kroniky, ...)

☞ nabízíme žákům pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a pochopení důležitosti jazyka, jako nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení vztahu k mateřskému jazyku a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

☞ nabízíme dostatečné množství situací k propojení problematiky dítěte, jeho zájmové činnosti a společnosti (vypravování, vyjadřování pocitů, názorů, popisy, ...)

Kompetence pracovní

☞ nabízíme žákům projekty a další činnosti (modelování a výroba různých pomůcek, projekty zaměřené na mluvní témata), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práci s různými materiály – papírem, textilem, kovem)

☞ vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

6 . Formy práce:

- individuální práce
- práce ve dvojicích
- práce ve skupinách
- komunikativní kruh
- poslech
- dramatizace
- beseda a diskuze
- práce s počítačem
- divadelní představení
- práce s obrazovým materiálem

7 . Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- multikulturní výchova
- mediální výchova

Ve vzdělávací oboru cizí jazyk zařazujeme průřezová témata, která reprezentují okruhy aktuálních pro život žáků. Vytváříme různé příležitosti pro individuální uplatnění žáků, jejich vzájemnou spolupráci a pomáháme tím rozvíjet osobnost žáka. Jedná se o využívání těchto témat v komunikační výchově. Účinnost průřezových témat je zajištěna propojeností se vzdělávacím obsahem všech ostatních vyučovacích předmětů a dalších činností žáků realizovaných ve škole a mimo školu. (recitační, dramatická vystoupení).

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy*
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*

MLUVENÍ

- ▣ *zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se*
- ▣ *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- ▣ *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- ▣ *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
- ▣ *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

PSANÍ

- ▣ *napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*
- ▣ *vyplní osobní údaje do formuláře*

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- ▣ *aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci*

Učivo

- ▣ *zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov*
- ▣ *slovní zásoba - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem*
- ▣ *tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí*
- ▣ *mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět*

7. 3. Charakteristika vzdělávacího oboru *MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE*

1. Název předmětu: Matematika

2. Obsahové vymezení:

Vzdělávací obor Matematika je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích.

Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

☐ V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřeními, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

☐ V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů.

☐ V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah).

☐ Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém a utřídit údaje.

☐ Důležitou součástí matematického vzdělávání je **Finanční gramotnost** a korupce. Žáci jsou v průběhu roku seznamováni se světem financí, které přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Finanční gramotnost je realizována v součinnosti se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace a Informační a komunikační technologie. Metody a formy práce v souvislosti s finanční gramotností jsou také součástí ŠVP družiny, kdy si žáci v rámci odpoledních činností a hrou upevňují získané dovednosti a znalosti.

Prvky **korupce** zařazují vyučující průběžně do vyučovacího procesu v předmětech Etická výchova, kde je přímo zařazen do učiva, ale dále také v oboru Matematika, v oboru Člověk a jeho svět – v prvouce a vlastivědě. Tato témata jsou více směřována na výstupy 2. Období pro pochopení významu škodlivosti korupce ve společnosti.

Stěžejní činnosti žáků ve vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast matematika je zaměřena především na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, na řešení problémů, na sebekontrolu, na didaktické hry i na práci frontální. Při své práci žáci využívají učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, kalkulátory a další pomůcky.

Specifické cíle vzdělávací oblasti

◆ Postupné osvojování matematických pojmů a jejich vzájemných vztahů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky včetně symboliky a způsobů jejich užití na základě aktivních činností každého žáka.

◆ Rozvoj analyticko-syntetického myšlení, logiky, tvořivosti a schopnosti řešit problém a využívat zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich (matematizace reálných situací) v praktických činnostech.

- ◆ Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů.
- ◆ Zdokonalování grafického projevu žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům a konstrukcím.
- ◆ formování volných vlastností (důslednost, vytrvalost, vynalézavost, přesnost, schopnost sebekontroly)

3. Časové vymezení:

Vzdělávací obor matematika realizujeme ve všech ročnících 1. stupně v celkové časové dotaci 22 hodin. V 1., 4. a 5.r. je to 1 hodina, ve 2. a 3.r. je to 5 hodin týdně.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor matematika realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách. Pracujeme převážně v kmenových učebnách, využíváme rovněž počítačovou učebnu s matematickými výukovými programy.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ☞ podporujeme u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů, počítařských soutěží apod.
- ☞ vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problému

- ☞ nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- ☞ podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- ☞ nabízíme nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- ☞ provádíme se žáky rozbor úkolu (problému) - tvoříme plán jeho řešení, odhadujeme výsledky, volíme správný postup k vyřešení problému a k vyhodnocujeme správnost výsledku vzhledem k zadání
- ☞ poskytujeme žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a pro jejich ověření

Kompetence komunikativní

- ☞ nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů
- ☞ užíváme matematického jazyka včetně matematické symboliky
- ☞ pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence občanské

- ☞ nabízíme dostatečné množství situací k propojení problematiky dítěte, jeho zájmové činnosti a společnosti (slovní úlohy, kvízy, hádanky)
- ☞ zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- nabízíme žákům projekty a další činnosti (modelování a výroba různých těles), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práci s různými materiály – papírem, textilem, kovem)
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

6 . Formy práce:

- individuální práce
- práce ve dvojicích
- práce ve skupinách
- zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů, počtářských soutěží apod.
- řešení početních operací, beseda a diskuze
- matematické algoritmy
- práce s počítačem
- práce s obrazovým materiálem, modely
- žákovské objevování
- řešení problémů z běžného života
- didaktické hry
- projektová výuka

7 . Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech (4. a 5.r.)
- multikulturní výchova
- mediální výchova
- enviromentální výchova (4. a 5.r.)

Ve vzdělávacím oboru matematika zařazujeme průřezová témata, která reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Vytváříme různé příležitosti pro individuální uplatnění žáků, jejich vzájemnou spolupráci a pomáháme tím rozvíjet osobnost žáka. Jedná se o využívání těchto témat v oboru **Závislosti, vztahy a práce s daty** a v oboru **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém a utřídit údaje, orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. Účinnost průřezových témat je zajištěna propojeností se vzdělávacím s obsahem všech ostatních vyučovacích předmětů a dalších činností žáků realizovaných ve škole a mimo školu. (klokánek, olympiády a další soutěže)

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

- pozná české mince a bankovky (1., 2. ročník)
- uvede příklad využití platební karty (1., 2. ročník)
- odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu (1., 2. ročník)
- zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (3. ročník)
- vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (3. ročník)

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy
  - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
  - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
  - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě; a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*
- *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
- *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky*
- *zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení (4. ročník)*
- *vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz (4. ročník)*
- *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi (4., 5. ročník)*
- *sestaví jednoduchý osobní rozpočet (4., 5. ročník)*
- *objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje (5. ročník)*
- *objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje (5. ročník)*
- *na příkladech objasní rizika půjčování peněz (5. ročník)*
- *uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti (4., 5. ročník)*
- *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží (5. ročník)*

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost
- peněžní deník

7. 4. Charakteristika vzdělávacího oboru ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Název předmětu: PRVOUKA

2. Obsahové vymezení:

Člověk a jeho svět je vzdělávacím oborem, v němž nabízíme žákům poznání v oblasti týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)...

Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a **chránit je**. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (**včetně situací ohrožení**), **učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti**. V tomto vzdělávacím oboru vedeme žáky k pohledu do historie a současnosti, zejména pak ale k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět členíme do pěti tematických okruhů:

☞ V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí poznávat nejbližší okolí, vztahy a souvislosti v něm a aktivně do něj vstupovat, získat kladný vztah k naší zemi. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**).

☞ V dalším tematickém okruhu **Lidé kolem nás**, si žáci osvojují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Učí se vzájemné uctě a snášenlivosti. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

☞ Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, **včetně kolektivní obrany**.

Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů – **včetně činností armády**, a **ukazuje možné** způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

☞ V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějinách, dějích a čase.

☞ V dalším tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi, orientují se v živé a neživé přírodě – jejich vztahy, dle věku přispívají k ochraně přírody.

☞ V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** se žáci seznamují se stavbou těla člověka, jeho vývojem, mezilidskými vztahy a postupně si uvědomuje odpovědnost za zdraví své i jiných lidí. Poznávají **zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života**. **Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc a poskytování první pomoci** v různých životních situacích.

☞ Prvky **korupce** zařazují vyučující průběžně do vyučovacího procesu v předmětech Etická výchova, kde je přímo zařazen do učiva, ale dále také v oboru Matematika, v oboru Člověk a jeho svět – v prvouce a vlastivědě. Tato témata jsou více směřována na výstupy 2. Období pro pochopení významu škodlivosti korupce ve společnosti.

☞ V průběhu roku toto téma zařazujeme především do oblasti Člověk a jeho svět a Člověk a zdraví. Každá třída se seznamuje s dopravní situací nejen v okolí školy, ale i s pravidly bezpečnosti a chování na komunikaci i mimo ni, dle ročníků jsou upraveny i dopravní situace. Všechny ročníky se účastní projektů „Bezpečně do školy“ a „Dopravní soutěž“, kde se mimo dopravní výchovy zaměřují na chování při nehodě a poskytování první pomoci, kdy se toto téma prolíná s tématem Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

☞ Problematika ochrany zdraví, života a majetku a problematik obrany státu je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět- ochrana vlasti, kde témata jsou zaměřena na přiblížení žákům důležité politické instituce včetně armády a ukazuje způsoby zapojení do občanského života.

☞ **Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, zdraví – sexuální výchova, rodina a ochrana před nemocemi** je řešena na základě získávání dovedností -

- žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. období)

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (2. období)

Na první části obou očekávaných výstupů reaguje téma: „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“. Naplnění druhých částí očekávaných výstupů směřují k návykům, které zajišťují bezpečný pohyb v silničním provozu v roli chodce, cyklisty i osoby přepravované v dopravních prostředcích. Podstatou by měla být nejen znalost základních dopravních značek (dopravního značení) a jejich respektování, ale i aktivní vnímání dopravních prostředků a účastníků dopravy, reagování na jejich pohyb a jednání, vyhodnocování dopravních situací, stejně jako cílené užívání ochranných prvků, zádržných systémů atd.

Stěžejní činnosti žáků ve vzdělávací oblasti Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je zaměřena především na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, na řešení problémů, na vlastní pozorování a porovnávání výsledků. Při své práci žáci využívají učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, encyklopedie, časopisy, vyhledávání na internetu a další pomůcky.

3. Časové vymezení:

Celý vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve všech ročnících 1. stupně v celkové časové dotaci 14 hodin.

Prvouka v 1.-2.ročníku 2 hodiny a ve 3.r. 3 hodiny.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách, ale dle potřeby i v delších časových intervalech – exkurze, vycházka. Celodenní projekty - viz oddíl 2.7.3. Pracujeme převážně v kmenových učebnách, využíváme rovněž počítačovou učebnu s výukovými programy. Při vycházkách – okolí školy.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Základem výuky v tomto oboru je pro nás vlastní prožitek žáků, na základě konkrétních a modelových situací. Vycházíme z praktické zkušenosti žáků a reálného života.

Ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět vedeme žáky především k osvojování :

Kompetence k učení

vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět, vedeme žáky k upevnování preventivního chování, učíme žáky propojovat místní, časové, historické a kulturní informace, vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence k řešení problémů

vedeme žáky k upevnování rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, učí žáky poznávat a ovlivňovat svou jedinečnost, pomáháme a učíme žáky, aby došli k řešení a závěrům, učíme je vyhledávat v různých informačních zdrojích (encyklopedie, internet), učíme je orientaci v problematice peněz a cen

Kompetence komunikativní

vedeme žáky k samostatnému vystupování a jednání, vede žáky k pojmenování pozorované skutečnosti a její zachycování ve vlastních projevech, učíme a vedeme žáky ke, kladení otázek, vzájemnému naslouchání, k vzájemné pomoci, vedeme je k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní-a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

Kompetence sociální a personální

vedeme žáky ke spolupráci ve dvojici, ve skupině, učíme žáky, aby se naučili vyslechnout druhého, pomohli řešit problém, učíme žáky aby se uměli postupně zapojovat do diskuze

Kompetence občanské

vedeme žáky k respektování nastavených pravidel, vedeme žáky k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům, vedeme žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů, vedeme žák k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

6. Formy práce:

V tomto oboru uplatňujeme tyto metody a formy práce:

- práce s učebnicí a textem, práce s obrazovým materiálem (internet, časopisy, encyklopedie, atlasy, mapy, grafy)
- samostatná práce (pracovní sešity),
- individuální práce - počítačové programy (zdokonalování získaných poznatků)
- práce ve skupinách, dvojicích, komunikativní kruh
- pokus – vlastní pozorování, srovnávání
- vycházka, exkurze, návštěva muzea atd.
- beseda , diskuze

7. Začlenění průřezových témat:

- mediální výchova
- výchova demokratického občana - multikulturní výchova
- osobnostní a sociální výchova - enviromentální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. Období

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
  - **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, **riziková místa a situace**
- škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **naše vlast** – naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **armáda ČR**

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*
- *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*
- *projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
- *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, kalendáře, generace, režim dne, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*
- *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*

Učivo

- ☐ **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství
- ☐ **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- ☐ **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- ☐ **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- ☐ **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- ☐ **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ☐ *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- ☐ *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- ☐ *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- ☐ *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa*
- ☐ *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*
- ☐ *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu*
- ☐ *prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty (3. ročník)*
- ☐ *uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa (1. a 2. ročník)*
- ☐ *uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá (chodec už na úrovni 2. ročníku, cyklista na úrovni 3. ročníku)*
- ☐ *poznává podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení*
- ☐ *poznává a upevňuje si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech*
- ☐ *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. období)*
- ☐ *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Učivo

- ☐ **lidské tělo** – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- ☐ **péče o zdraví, zdravá výživa** – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy
- ☐ **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
- ☐ **uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu** - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a

zdraví jiných .

- **uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa (1. a 2. ročník)**
- **prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty (3. ročník)**

7.5. Charakteristika vzdělávacího oboru ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Název předmětu: PŘÍRODOVĚDA

2. Obsahové vymezení:

Člověk a jeho svět je vzdělávacím oborem, v němž nabízíme žákům poznání v oblasti týkající se člověka, přírody, kultury, zdraví a dalších témat. V tomto vzdělávacím oboru vedeme žáky k pohledu do historie a současnosti, zejména pak ale k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět členíme do tematických okruhů:

☞ V dalším tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi, orientují se v živé a neživé přírodě – jejich vztahy, dle věku přispívají k ochraně přírody.

☞ V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** se žáci seznamují se stavbou těla člověka, jeho vývojem, mezilidskými vztahy a postupně si uvědomuje odpovědnost za zdraví své i jiných lidí

Stěžejní činnosti žáků ve vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je zaměřena především na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, na řešení problémů, na vlastní pozorování a porovnávání výsledků. Při své práci žáci využívají učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, encyklopedie, časopisy, vyhledávání na internetu a další pomůcky.

3. Časové vymezení:

Celý vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve všech ročnících 1. Stupně v celkové časové dotaci 14 hodin.

Přírodověda u 4.r.– první pololetí 1. hodina a ve druhém pololetí 2 h.

U 5. ročníku 2 hodiny.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách, ale dle potřeby i v delších časových intervalech – exkurze, vycházka.

Celodenní projekty - viz oddíl 2.7.3.

Pracujeme převážně v kmenových učebnách, využíváme rovněž počítačovou učebnu s výukovými programy. Při vycházkách – okolí školy.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Základem výuky v tomto oboru je pro nás vlastní prožitek žáků, na základě konkrétních a modelových situací. Vycházíme z praktické zkušenosti žáků a reálného života.

Ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět vedeme žáky především k osvojování :

Kompetence k učení

vedeme a umožňujeme žákům používat různé učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu umožňujeme vyhledávat informace na internetu a zpracovávat získané informace žáky učíme pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k řešením a závěrům vedeme žáky k řešení zadaných jednoduchých i složitějších úkolů, vedeme a učíme žáky se rozhodnout v určitých navozených situacích a proč se tak rozhodli

Kompetence komunikativní

vedeme a učíme žáky používat správnou terminologii učíme žáky vyjadřovat své myšlenky a dojmy a umět reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

zadáme projekty na kterých pracují společně zadáváme úkoly, při kterých žáci pracují společně a společně vyhodnocují závěry vedeme žáky k práci ve skupině, kde se postupně učí spolupracovat se respektovat názory a zkušenosti druhých spolužáků

Kompetence občanské

budujeme kladný vztah žáků k přírodě vedeme žáky k dodržování nastavených pravidel učíme žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, být tolerantní a spravedlivý učíme žáky k chování v situacích ohrožující zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

vedeme žáky ke správnému způsobu užití pomůcek, vybavení výpočetní techniky vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti dáváme žákům dostatečný prostor k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti, vedeme žáky k respektování vymezených pravidel

6. Formy práce:

V tomto oboru uplatňujeme tyto metody a formy práce:

- práce s učebnicí a textem, práce s obrazovým materiálem (internet, časopisy, encyklopedie, atlasy, mapy, grafy)
- samostatná práce (pracovní sešity),
- individuální práce - počítačové programy (zdokonalování získaných poznatků)
- práce ve skupinách, dvojicích, komunikativní kruh
- pokus – vlastní pozorování, srovnávání
- vycházka, exkurze, návštěva muzea atd.
- beseda , diskuze

7. Začlenění průřezových témat:

- mediální výchova
- výchova demokratického občana - multikulturní výchova
- osobnostní a sociální výchova - enviromentální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 2. období - žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
  - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Učivo

- ▣ **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- ▣ **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- ▣ **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- ▣ **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- ▣ **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- ▣ **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- ▣ **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ▣ **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
  - ▣ **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 2. období - žák

- ▣ *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- ▣ *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- ▣ *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
  - ▣ *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*
- ▣ *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*
- ▣ *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- ▣ *rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*
- ▣ *uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku*
- ▣ *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu*
- ▣ *uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá (cyklista na úrovni 4. až 5. ročníku)*
- ▣ *charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje (4. ročník)*
- ▣ *v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování (4. a 5. ročník)*
- ▣ *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (2. období)*
- ▣ *osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích*

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy , životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
  - **partnerství**, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- **péče o zdraví, zdravý životní styl** – denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc; osobní, intimní a duševní hygiena
  - **návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost odmitání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí** – krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání , brutalita a jiné formy násilí v médiích
  - **přivolání pomoci** v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
- **uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu** - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

7. 6. Charakteristika vzdělávacího oboru ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Název předmětu: *VLASTIVĚDA*

2. Obsahové vymezení:

Člověk a jeho svět je vzdělávacím oborem, v němž nabízíme žákům poznání v oblasti týkající se rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky a dalších témat.

V tomto vzdělávacím oboru vedeme žáky k pohledu do historie a současnosti, zejména pak ale k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět členíme do tematických okruhů:

☞ V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí poznávat nejbližší okolí, vztahy a souvislosti v něm a aktivně do něj vstupovat.

☞ V dalším tematickém okruhu **Lidé kolem nás**, si žáci osvojují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Učí se vzájemné úctě a snášenlivosti.

☞ V tematickém okruhu **Lidé a čas se** žáci učí orientovat v dějinách, dějích a čase.

Stěžejní činnosti žáků ve vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je zaměřena především na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, na řešení problémů, na vlastní pozorování a porovnávání výsledků. Při své práci žáci využívají učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, encyklopedie, časopisy, vyhledávání na internetu a další pomůcky.

3. Časové vymezení:

Celý vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve všech ročnících 1. Stupně v celkové časové dotaci 14 hodin. 4.r.– první pololetí 2 h. Vlastivědy a ve druhém pololetí 1h. U 5. ročníku 2 hodiny Vlastivědy .

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor Člověk a jeho svět realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách, ale dle potřeby i v delších časových intervalech – exkurze, vycházka. Celodenní projekty - viz oddíl 2.7.3. Pracujeme převážně v kmenových učebnách, využíváme rovněž počítačovou učebnu s výukovými programy. Při vycházkách – okolí školy.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Základem výuky v tomto oboru je pro nás vlastní prožitek žáků, na základě konkrétních a modelových situací. Vycházíme z praktické zkušenosti žáků a reálného života.

Ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět vedeme žáky především k osvojování :

Kompetence k učení

Vedeme žáky k práci s mapou, orientaci na ni

Vedeme žáky k poznání své obce, kraje, vlasti

Učíme žáky užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence k řešení problémů

Umožňujeme žákům, aby v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi a internetem při vyhledávání informací, jejich zpracování a prezentaci výsledků zjištění

Učíme a vedeme žáky k vnímání a rozlišování přírodních a umělých prvků v okolní krajině

Kompetence komunikativní

učíme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování, odborné terminologie zařazuje diskuse do výuky, využíváme komunitní kruh vede žáky k věcnému argumentování

Kompetence sociální a personální

učíme žáky, aby rozlišovali vztahy mezi lidmi, národy vede žáky, aby uměli rozlišovat význam různých povolání a pracovních činností vedeme žáky k rozvíjení sebehodnocení a sebepoznání

Kompetence občanská

seznamujeme a dále vedeme žáky, aby pojmenovávali významné osobnosti, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy), vede žáky k toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Kompetence pracovní

vedeme žáky, aby uplatňovali elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnávali minulost a současnost podněcujeme u žáků zájem o náměty, názory a zkušenosti ostatních žáků učíme žáky vyslechnout ostatní a vyjádřit se a zhodnotit jejich projev vedeme a učíme žáky jednoduchému plánování úkolů a postupů zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

6. Formy práce:

V tomto oboru uplatňujeme tyto metody a formy práce:

- práce s učebnicí a textem, práce s obrazovým materiálem (internet, časopisy, encyklopedie, atlasy, mapy, grafy)
- samostatná práce (pracovní sešity),
- individuální práce - počítačové programy (zdokonalování získaných poznatků)
- práce ve skupinách, dvojicích, komunikativní kruh
- pokus – vlastní pozorování, srovnávání
- vycházka, exkurze, návštěva muzea atd.
- beseda , diskuze

7. Začlenění průřezových témat:

- mediální výchova
- výchova demokratického občana - multikulturní výchova
- osobnostní a sociální výchova - enviromentální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*
- *zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*
- *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*
- *zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany*
- *přiblíží úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života*

Učivo

- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
  - **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*
- *rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky*
- *rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy*
  - *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy*
- *poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)*
- *poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)*

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
  - **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
  - **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- **kultura** – podoba a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- **základní globální problémy** – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
- *využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek*
- *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik*
- *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*
- *objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů*

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

7.7. Charakteristika vzdělávacího oboru *KULTURA A UMĚNÍ*

1. Název předmětu : HUDEBNÍ VÝCHOVA

2. Obsahové vymezení :

Hudební výchova je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- **Vokální činnosti** - žáci se učí pracovat se svým hlasem při pěveckém i mluvním projevu a posilují správné pěvecké návyky.

- **Instrumentální činnosti** – dle možností a svých schopností se seznamují s hrou na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

- **Hudebně pohybové činnosti** - dle možností a svých schopností ztvárňují hudbu a reagují na ni pomocí pohybu, tance a gest.

- **Poslechové činnosti** – učíme žáky vnímat znějící hudbu, při níž poznávají hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

3 . Časové vymezení:

Hudební výchovu realizujeme ve všech ročnících v celkové časové dotaci 5h. , to je 1 hodina v 1.-5.ročníku při sloučení.

4. Organizační vymezení :

Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a podle možností je využíván v ostatních vyučovacích předmětech. Výuka se dělí na skupiny podle ročníků.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující postupy: Základem výuky v tomto oboru je pro nás vlastní prožitek žáků, na základě konkrétních a modelových situací. Vycházíme z praktické zkušenosti žáků a reálného života.

Ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět vedeme žáky především k osvojování:

Kompetence k učení

vedeme žáky ke zpěvu na základě svých dispozic

učíme žáky používat správnou terminologii a symboliku

umožňujeme každému žákovi zažít pocit úspěchu

Kompetence k řešení problémů

vedeme žáky k rozlišování jednotlivých tónů,

učíme žáky rozpoznávat některé hudební nástroje,

vedeme žáky ke sledování pokroku všech žáků při hodině, vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

učíme žáky reagovat pohybem na znějící hudbu

vedeme žáky k zájmu o náměty, názory, zkušenosti žáků z hudebního světa

Kompetence sociální a personální

vede žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

učíme žáky k vzájemnému naslouchání

vedeme žáky, aby byli k sobě ohleduplní

Kompetence občanská

vedeme žáky naslouchání různým hudebním žánrům, seznamování s osobnostmi české hudby

učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

učíme žáky využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu, učíme žáky pohybem vyjadřovat hudební náladu

vedeme žáky ke sledování pokroku všech žáků při hodině, k hodnocení druhých

6. Formy práce:

- individuální práce
- práce ve dvojicích a skupinách
- komunikativní kruh
- poslech
- práce s obrazovým materiálem

7. Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- mediální výchova
- komunikativní kruh

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)

- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

7.8. Charakteristika vzdělávacího oboru *KULTURA A UMĚNÍ*

1. Název předmětu : Výtvarná výchova

2. Obsahové vymezení:

Výtvarná výchova jako předmět je součástí rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Rozvíjí tvořivost, fantazii a estetické citění. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názor. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků. Obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova je členěn do tří tematických okruhů:

☞ **Rozvíjení smyslové citlivosti** - učíme žáka rozvíjet jednotlivé smysly při vnímání reality a správně vybírat vhodné prostředky pro její vyjádření.

☞ **Uplatňování subjektivity** – žáci se učí, jak využívat a uplatňovat vlastní zkušenosti při tvorbě.

☞ **Ověřování komunikačních účinků** - žák se učí hodnotit vše při utváření vlastní tvorby, a vyjadřovat názor na díla výtvarného umění i díla dalších obrazových médií.

Tematické okruhy úzce navazují na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

3.Časové vymezení:

Vzdělávací obor Výtvarná výchova realizujeme ve všech ročnících 1. stupně v celkové časové dotaci 7 hodin týdně.

1. – 3. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

4. – 5. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

4.Organizační vymezení:

Vzdělávací obor Výtvarná výchova realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a tematicky jej propojujeme s oborem Člověk a jeho svět. Žáci jsou na výtvarnou výchovu spojeni s dalším ročníkem podle rozvrhu. Výuka probíhá ve třídě nebo v terénu.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Základem výuky v oboru Výtvarná výchova je pro nás vlastní prožitek žáků.

Snažíme se, aby se ve všech výtvarných projevech zobrazovala osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova vedeme žáky především k osvojování:

Kompetence k učení

Dáváme žákům jednoduchými příklady pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa, vnímání uměleckých slohů a děl

Umožňujeme u žáků rozvíjet tvořivost, osvojování si různých výtvarných technik

Vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby

Kompetence k řešení problémů

vedeme a učíme žáky hodnotit umění a své výtvary, aby se při svém hodnocení umění uměli svůj názor obhájit snažíme se dát žákům dostatečné množství estetických prožitků a dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že jednu věc různí lidé vnímají jinak dáváme žákům možnost volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků

Kompetence komunikativní

učíme žáky, že vyslechnout názor druhých, vhodně na něho reagovat

dáváme dostatek prostoru žákům k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

Snažíme se vzbudit u žáků zájem o kulturní a estetické prostředí a učit je zásady chování na kulturních akcích

Vedeme je pracovat na výtvarných dílech ve skupině, učíme je důležitosti úkolů, které v týmu plní a zároveň jim poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy

Vedeme žáky k důležitosti přebírání zkušeností od druhých pro vlastní zdokonalování

Vedeme žáky k sebedůvěře

Kompetence občanské

Učíme a vysvětlujeme žákům potřebu chránit a vážit si našich tradic a kulturního dědictví

Dáváme dostatek prostoru pro vytvoření prostoru k vytváření pozitivního postoje k uměleckým dílům vedeme žáky, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění školy, obce.

Kompetence pracovní

Učíme žáky správně používat výtvarné techniky

6 . Formy práce:

individuální práce

práce ve dvojicích

práce ve skupinách

komunikativní kruh

modelování

práce s obrazovým materiálem (fotografie, obrázky z časopisů...)

poslech

prezentace žákovských prací

vycházka, beseda, návštěvy výtvarných výstav

experimentování

7. Začlenění průřezových témat:

osobnostní a sociální výchova

výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

multikulturní výchova (4.a 5.r.)

mediální výchova (4. 5. r.)

enviromentální výchova

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

7.9. Charakteristika vzdělávacího oboru *ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE*

1. Název předmětu : Pracovní činnosti

2. Obsahové vymezení: Člověk a svět práce je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- Práce s drobným materiálem
- Konstruktivní činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Stěžejní činnosti žáků ve vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je zaměřena především na samostatnou práci žáků a na práci ve skupinách. Při své práci žáci využívají různé materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Dodržují zásady hygieny a bezpečnosti práce.

3. Časové vymezení:

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je ve všech ročnících 1. stupně v celkové časové dotaci 5 hodin.

4. Organizační vymezení:

Vzdělávací obor Člověk a svět práce realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách, dle potřeby i v delších časových intervalech. Pracujeme převážně v kmenových učebnách a na školním pozemku.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Dáváme žákům jednoduchými příklady pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa, vnímání uměleckých slohů a děl

Umožňujeme u žáků rozvíjet tvořivost, osvojování si různých výtvarných technik

Vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby

Kompetence k řešení problémů

vedeme a učíme žáky hodnotit umění a své výtvary, aby se při svém hodnocení umění uměli svůj názor obhájit

snažíme se dát žákům dostatečné množství estetických prožitků a dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že jednu věc různí lidé vnímají jinak

dáváme žákům možnost volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků

Kompetence komunikativní

učíme žáky, že vyslechnout názor druhých, vhodně na něho reagovat

dáváme dostatek prostoru žákům k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

Snažíme se vzbudit u žáků zájem o kulturní a estetické prostředí a učít je zásady chování na kulturních akcích

Vedeme je pracovat na výtvarných dílech ve skupině, učíme je důležitosti úkolů, které v týmu plní a zároveň jim poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy

Vedeme žáky k důležitosti přebírání zkušeností od druhých pro vlastní zdokonalování

Vedeme žáky k sebedůvěře

Kompetence občanské

Učíme a vysvětlujeme žákům potřebu chránit a vážit si našich tradic a kulturního dědictví

Dáváme dostatek prostoru pro vytvoření postoje k uměleckým dílům

vedeme žáky, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění školy, obce.

Kompetence pracovní

Učíme žáky správně používat výtvarné techniky

6. Formy práce:

Na úrovni předmětu Člověk a svět práce jsou pro utváření a rozvíjení jednotlivých klíčových kompetencí využívány následující strategie a metody:

- samostatná práce
- skupinová a kooperativní výuka
- projektové a tematické vyučování
- vysvětlování
- experimentování
- instruktáž
- produkční metody
- práce s obrazovým materiálem
- komunikativní kruh

7. Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- enviromentální výchova

8. Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování*
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny*
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování*
- chová se vhodně při stolování*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně*
- připraví samostatně jednoduchý pokrm*
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování*

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného

7. 10. Charakteristika vzdělávacího oboru ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. Název předmětu : Tělesná výchova

2. Obsahové vymezení : Tělesná výchova je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- ☞ Činnosti ovlivňující zdraví
- ☞ Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- ☞ Činnosti podporující pohybové učení
- ☞ Zdravotní Tv

☞ V průběhu roku toto téma zařazujeme především do oblasti Člověk a jeho svět a Člověk a zdraví. Každá třída se seznamuje s dopravní situací nejen v okolí školy, ale i s pravidly bezpečnosti a chování na komunikaci i mimo ni, dle ročníků jsou upraveny i dopravní situace. Všechny ročníky se účastní projektů „Bezpečně do školy“ a „Dopravní soutěž“, kde se mimo dopravní výchovy zaměřují na chování při nehodě a poskytování první pomoci, kdy se toto téma prolíná s tématem Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

3 . Časové vymezení:

Tělesnou výchovu realizujeme ve všech ročnících v časové dotaci 5 hodin.

4. Organizační vymezení : Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a podle možností je využíván v ostatních vyučovacích předmětech. Výuka se dělí na skupiny podle ročníků.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

podporujeme u žáka v rozvoji jeho vlastních schopností
respektujeme individuální možnosti a potřeb, snažíme se je rozvíjet a neprohluovat nedostatky

Kompetence pracovní

převažují spontánní pohybové činnosti a hravé prvky z přirozených pohybů
(chůze, běh, skok, hod, lezení, klouzání, houpání ,...)
vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
podporujeme zvládání základních hygienických návyků a jejich praktického využívání.

Kompetence k řešení problému

nabízíme žákům dostatek možností pro samostatnou přípravu různých pohybových činností
podporujeme u žáků samostatného měření a zaznamenávání vlastních výkonů a výsledků
nabízíme možnosti pro projevení rozhodnosti, nebojácnosti, soutěživosti, snaze po lepším výsledku, ohleduplnosti, čestnosti a projevech radosti z vítězství, ale umění se smířením se s porážkou a ocenění soupeře

6. Formy práce:

- ☞ kolektivní hry a soutěže
- ☞ práce ve dvojicích a skupinách
- ☞ individuální přístupy
- ☞ soutěže v lyžování, bruslení, plavání
- ☞ vycházky v přírodě
- ☞ výuka na hřištích, v tělocvičně

7. Začlenění průřezových témat:

- ☞ osobnostní a sociální výchova

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- ☐ **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- ☐ **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- ☐ **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- ☐ **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- ☐ **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- ☐ **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- ☐ **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- ☐ **plavání** – (*základní plavecká výuka*) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- ☐ **lyžování, bruslení** (*podle podmínek školy*) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- ☐ **další pohybové činnosti** (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)
- ☐ **uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu**
- ☐ **uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty**, cíleně je používá (cyklista na úrovni 4. až 5. ročníku)
- ☐ **charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje** (4. ročník)
- ☐ v modelových situacích (vycházka, výlet) **vyhodnotí nebezpečná místa** v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a **určuje vhodný způsob bezpečného chování (4. a 5. ročník)**
- ☐ **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví** a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista (2. období)
- ☐ **osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování** v rizikovém prostředí, **označování nebezpečných látek**; bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), **šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- ☐ **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- ☐ **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- ☐ **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- ☐ **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- ☐ **měření a posuzování pohybových dovedností**

7. 11. Charakteristika vzdělávacího oboru *INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE*

1. **Název předmětu : Informatika**

2. **Obsahové vymezení :** Informatika je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter.

3. **Časové vymezení:** Informatiku realizujeme ve 4. a v 5. ročníku v časové dotaci 2 hodin.

4. **Organizační vymezení :** Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a podle možností je využíván v ostatních vyučovacích předmětech.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

podporujeme u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh vytváříme u žáků zásoby informačních nástrojů (pomocné klávesy, algoritmy, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení veškerých úkolů

Kompetence k řešení problému

nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh nabízíme nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení

Kompetence komunikativní

nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů pracujeme s využíváním informačních jazyků a informačních symbolů

Kompetence pracovní

nabízíme žákům projekty a další činnosti (vyhledávání informací – internet, návrhy vlastních stránek), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat vlastní tvořivost, práci s prezentacemi, podnikatelské dovednosti řešení problémů vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

6. Formy práce:

- čtení s porozuměním
- kolektivní hry a soutěže
- práce ve dvojicích a skupinách
- individuální přístupy
- práce s atlasy, slovníky, internetem

7. Začlenění průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

8. Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků.

Žáci jsou v průběhu roku seznamováni se světem financí, které přispívají k rozvoji **finanční gramotnosti**. Finanční gramotnost je realizována v součinnosti se vzdělávacím oborem Matematika a její aplikace a Informační a komunikační technologie. Metody a formy práce v souvislosti s finanční gramotností jsou také součástí ŠVP družiny, kdy si žáci v rámci odpoledních činností a hrou upevňují získané dovednosti a znalosti.

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Učivo

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- multimediální využití počítače
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Učivo

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo

- základní funkce textového a grafického editoru

7. 12. Charakteristika vzdělávacího oboru

ETICKÁ VÝCHOVA

1. Název předmětu : Etická výchova

2. **Obsahové vymezení** : Etická výchova je vzdělávacím oborem, který má komplexní charakter a je členěn do složek:

- ☞ Mezilidské vztahy a komunikace.
- ☞ Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
- ☞ Pozitivní hodnocení druhých.
- ☞ Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
- ☞ Komunikace citů.
- ☞ Interpersonální a sociální empatie, právo a spravedlnost.
- ☞ Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
- ☞ Reálné a zobrazené vzory.
- ☞ Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
- ☞ Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

Etické hodnoty, Sexuální zdraví, Rodinný život, Duchovní rozměr člověka, Ekonomické hodnoty, Ochrana přírody a životního prostředí, Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

☞ Prvky **korupce** zařazují vyučující průběžně do vyučovacího procesu v předmětech Etická výchova, kde je přímo zařazen do učiva, ale dále také v oboru Matematika, v oboru Člověk a jeho svět – v prvouce a vlastivědě. Tato témata jsou více směřována na výstupy 2. Období pro pochopení významu škodlivosti korupce ve společnosti.

3. Časové vymezení:

Estetickou výchovu realizujeme ve 4. a 5. ročníku v celkové časové dotaci 2h.

4. **Organizační vymezení** : Vzdělávací obor realizujeme ve 45 minutových vyučovacích jednotkách a podle možností je využíván v ostatních vyučovacích předmětech. Výuka se dělí na skupiny podle ročníků.

5. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí žáky k osvojování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

podporujeme u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení vytváříme u žáků vhodnou a širokou slovní zásobu, kterou žák efektivně využívá při různých situacích vycházejících z reálného života a praxe podporujeme navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa

Kompetence komunikativní

poskytujeme žákům prostor pro vlastní vyjadřování, pro vyjadřování svých pocitů a nálad atd. sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti

Kompetence občanské

nabízíme dostatečné množství situací k propojení problematiky dítěte, jeho zájmové činnosti a společnosti (vypravování, vyjadřování pocitů, názorů, popisů, ...) vše je založeno na zásadách svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání

Kompetence pracovní

nabízíme žákům projekty a další činnosti komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci pro respektování velikosti a důstojnosti lidské osoby, objevuje vlastní

jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí v rámci projektů systematicky rozvíjíme mravní stránku osobnosti žáků

Kompetence k řešení problému

nabízíme žákům dostatek možností pro samostatnou přípravu řešení různých problémových situací podporujeme u žáků samostatného myšlení a vyjadřování vlastních názorů nabízíme možnosti pro projevení rozhodnosti, nebojácnosti, soutěživosti, snaze po lepším výsledku, ohleduplnosti, čestnosti a projevech radosti z vítězství, ale umění se smířením se s porážkou a ocenění soupeře podporujeme samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

6. Formy práce:

- kolektivní hry a soutěže
- práce ve dvojicích a skupinách
- individuální přístupy
- komunitní kruhy

7. Začlenění průřezových témat:

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova

k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy. Průřezová témata Finanční gramotnost a Korupce je zaměřena na orientaci v této problematice.

8 . Očekávané výstupy a učivo – vše je dále v příloze rozpracováno do měsíčního plánu, který je upravován dle potřeby daných ročníků

Očekávané výstupy – 2. období

Žáci

- cvičí komunikaci při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, cvičí otevřenou komunikaci - osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání*
- reflektují důležitost prvků neverbální komunikace, eliminují hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládají položit vhodnou otázku - cvičí dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci, jednoduchými skutky realizují tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy.*
- operační systémy a jejich základní funkce*
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných*

pravidel. Osvojí se základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým. Osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých, iniciativně vstupují do vztahů s vrstevníky.

- *vládají prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, identifikují základní city, vedou rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického*
- *vládají prosociální chování: vyjádření soucitu, zájem o spolužáky, dokáží se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřují účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí*
- *využívají prvky tvořivosti při společném plnění úkolů, dokáží se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřují účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé*
- *vyjadřují city v jednoduchých situacích, komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu Cvičí asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání*
- *si uvědomují své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení -sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebe prezentace, sebeovládání*
- *upevňují si základní práva a povinnosti, protiprávnosti jednání – např. korupce, práva spotřebitele, soukromého vlastnictví*
- *osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích*

Učivo

- **pravidla komunikace v běžných každodenních situacích** – pozdrav, poděkování, představování
- **jednoduchá sdělení** – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje
- **tematické** - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a **korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- **orientace se v základních formách vlastnictví**; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a **korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky**
- **orientuje se** v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

- komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky

- komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

- sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
- pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

- tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

- iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu
- asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- protiprávní jednání **a korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

8. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

pravidla pro hodnocení žáků:

- způsoby hodnocení – klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů
- kritéria hodnocení
- způsoby hodnocení – klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů

8.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI ŽÁKŮ

„... ve škole přece nejde o to, abychom věděli, co žáci vědí, ale aby žáci věděli.“

☞ Pravidla pro hodnocení žáků a vymezení způsobů hodnocení

- klasifikací – všechny předměty,
- slovně u žáků s SPU a při přání rodičů

Sebehodnocení žáků na podkladě portfolia – vše upraveno už od 1. ročníku

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI

- Za základ považujeme pojem „zpětná vazba“, který se dá charakterizovat jako informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku (správně, nesprávně, málo, příliš atd.) nikoliv však posuzování kvality žáka (šikovný, schopný, pilný atd.)
  - Okamžitou zpětnou vazbu považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvality žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.
  - Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci - **přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.**
  - Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filosofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k dětem.
  - Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen. (žakovské listy, týdenní plány ...)
  - Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
  - Nepoužívá se tradiční zkoušení žáků před celou třídou, protože je to v rozporu s výchozí filosofií (vytváření bezpečného klimatu) a výrazná ztráta času pro ostatní žáky.
  - Ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, děti se od začátku přibírají k **diskusi o známce**, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.
  - Pro přípravu na souhrnnější písemné práce se využívá kooperativní vyučování, kde skupina zodpovídá za to, že látce rozumí všichni členové skupiny.
  - **Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou**, známku získává žák pouze za individuální výkon.
  - Uvedená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.
  - Používá se metoda **portfolia**, tj. průběžného shromažďování ukázek toho, co má dítě zvládnuto, resp. doklady o rozdílu na začátku a po dokončení učení většího celku.
- Kromě týdenních plánů se do portfolia ukládají žakovské listy. Žáci jsou bráni jako spoluvůrci svého portfolia, tj. spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny.
- Portfólia jsou nepostradatelnou součástí rozhovorů s rodiči o vzdělávání jejich dětí.
- Součástí kooperativního vyučování je tzv. **reflexe procesu** (vyučující zařazuje čas na reflexi do plánu hodiny), tj. žáci hovoří o tom, jaké dovednosti (kompetence) potřebovali ke zvládnutí úkolu, co příště musí udělat jinak, jak a proč. Také se učí shodnout se ve skupině v názoru na kvalitu výsledku či efektivitu postupu. Učitelé se snaží **získávat také zpětnou vazbu od žáků**, tj. žáci mají prostor k vyjádření k průběhu výuky (např. vyjádření v komunitním kruhu, formou ankety apod.)

8.1.1. KRITÉRIA HODNOCENÍ

Žák je hodnocen podle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků - klasifikačního řádu, který byl vypracován jako součást ŠVP ZV a schválen pedagogickou radou. Hodnocení a klasifikace žáka je v souladu s Vyhláškou 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, § 15. Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení. O použití širšího slovního hodnocení rozhodne ředitelka školy na základě návrhu učitele a souhlasu zástupce žáka. Přechází-li žák na jinou školu, je klasifikován stupni 1 - 5.

- Statistika klasifikace všech žáků ve všech předmětech v pololetí a na konci školního roku umožňuje sledovat vývoj výsledku žáka, porovnávat klasifikaci třídy s minulými roky a řešit případné výrazné odchylky v hodnocení s jednotlivými vyučujícími.
- Vyhodnocení výsledku prověrek a ostatních srovnatelných prací provádí každý vyučující ve svém předmětu, při výrazných negativních odchylkách přijímá opatření k dosažení žádoucích výsledků.
- K výsledkům vzdělávání a k celkovému klimatu školy se vyjadřují rodiče, žáci i učitelé v evaluačních dotaznících, které se zadávají 1x za dva roky vždy v pátém (popř. i čtvrtém) ročníku (viz příloha). Vyhodnocení dotazníku, jejich rozbor a porovnání s výsledky z minulých let jsou hlavním podkladem pro autoevaluaci. Výsledky dotazníku jsou součástí výroční zprávy.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin
  - předměty s převahou teoretického zaměření,
  - předměty s převahou praktických činností
  - a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření. (viz. klasifikační řád)
- Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

8.1.2. PODKLADY PRO HODNOCENÍ

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- analýzou výsledku činnosti žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko- psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

8.1.3. KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKA – KLASIFIKAČNÍ ŘÁD

- Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé, po vzájemné dohodě.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

- Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
- Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování třídní učitel bezprostředně a prokazatelným způsobem. (**další body v klasifikačním řádu**)

8.2. AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ AUTOEVALUAČNÍ ČINNOST

Vlastní hodnocení školy - Změna: § 12 odst. 2 a § 28 odst. 1 písm. e) – proto je upravena v příloze ŠVP jako doporučující dokument pro vypracování Výroční zprávy školy a pro vypracování dalších dlouhodobých plánů.

8.3. CO JE PŘI REALIZACI ŠVP DŮLEŽITÉ:

- **Aby si žák osvojil strategie učení a byl motivován pro celoživotní učení**
  - smysluplné praktické činnosti (sběr), třídění odpadu, práce na školním pozemku
  - řešení kvízů (dobrovolné)
  - získání informací z jiných zdrojů
  - tematická výuka, prolínání předmětů (mezipředmětové vztahy)
  - exkurze, vycházky, koncerty, divadla
  - výroba pomůcek do vyučování
  - poznávání a prožívání profesí
  - vlastní příklad – učitelů, motivace do budoucna, - spolužáků
  - výroba a tvorba školního časopisu
- **Aby žák získal základy tvořivého myšlení a dovedl logicky uvažovat a řešit problémy**
  1. komunitní kroužek, řešení problémů
  2. řešení logických příkladů
  3. práce ve dvojicích, ve skupinách
  4. dramatizace situací
  5. možnost volby (výtvarná výchova, pracovní činnosti)
- **Aby žák zvládl základy všestranné a účinné komunikace**
  - učí se vyjadřovat svůj názor
  - komunikace žáků mezi sebou
  - neverbální komunikace
  - samostatné rozhodování, vyřizování
  - slušné chování a vystupování
  - komunitní kruh a pravidla (třídní, školní)
  - přání mít školní radu
- **Aby žák dovedl spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**
  - práce ve dvojicích a ve skupinách
  - vzájemná pomoc (i mezitřídní)
  - tematická výuka
  - tvorba školního časopisu
  - sportovní aktivity, přírodovědné, aj.
  - možnost prezentace svých prací
  - přání „Den naruby“
  - úcta k dospělým a společnosti
- **Aby se žák utvářel a projevoval jako svobodná osobnost**
  - vyjádřit svůj vlastní názor
  - možnost volby
  - učit se jednat a nést důsledky svého jednání
  - vznášet oprávněné požadavky

- vnímat svět kolem sebe a reagovat na různé životní situace
  - **Aby žák projevoval pozitivní city v chování, jednání a prožívání v životních situacích**
- vyjádřit svůj názor
- respektovat osobnost jedince
- dramatičnost
- sžití s přírodou
- umět si vážit hodnoty (člověka, práce...)
- nestydět se za své city
- empatie
  - **Aby žák získal pozitivní vztah ke svému fyzickému i duševnímu zdraví, aktivně je rozvíjel a chránil**
- zažití úspěchu
- přijmout svoji osobnost – zdravé sebevědomí
- sportovní kroužky podle přání dětí
- bezpečné klima, společná pravidla
  - **Aby žák byl schopen žít s ostatními lidmi – tolerance, ohleduplnost**
- respektovat individualitu druhých – tempo, odlišná práce
- vzájemná pomoc
  - **Aby žák dokázal poznat své reálné možnosti a dovedl je uplatňovat při rozhodování**

DODATEK – Podklady k výuce témat ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí v základních školách – v rámci Etické výchovy, Českého jazyka a částečně v ostatních předmětech

Škola má samostatně veden přehled plnění Školního preventivního programu – přílohou ŠVP

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo 4. března 2003 Pokyn MŠMT k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů (č. j. 12 050/03-22).

Tento pokyn byl vydáván k zařazení problematiky ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí do obsahu vzdělávání ve školách a na jeho základě byla problematika ochrany člověka za mimořádných událostí (OČMU) i za běžných rizik rozpracována v příslušných rámcových vzdělávacích programech. Vzhledem k tomu, že jsou témata ochrany člověka za běžných rizik i mimořádných

Naše škola tuto problematiku má zařazenu v RVP, ale navíc na procvičení a utvrzení těchto dovedností využívá projekty – Bezpečně do školy, Ferda Mravenec je náš kamarád, Škola hrou a další.

POUŽITÁ LITERATURA:

1) Manuál pro tvorbu vzdělávacích programů v základním vzdělání VÚP v PRAZE 2005

2) Učební plány pro základní školy

3) Krejčová V: Aktuální témata výchovy a vzdělání ve škole,

Hradec Králové: Gaudeámus 2005

4) Hofbauer B: Děti, mládež a volný čas PRAHA: Portál 2004

5) Internetové stránky MŠMT

6) Aktuální informace a články - Učitelské noviny

7) J. Tupý: Proč tvořit ŠVP

8) Nakladatelství Raabe - Pomoc při tvorbě ŠVP

9) nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, určený pro obor vzdělání 79-01-C/01 Základní škola

10) Opatření ministra MŠMT č.j. 1236/2012-22 ze dne 18. ledna 2012

11) Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, č.j. MSMT-2647/2013-21